

EUA: què ens durà la nova legislatura?

- Les polítiques nord-americanes se centraran en les necessitats domèstiques: un nou paquet fiscal i un augment de la despesa en infraestructures es perfilen com les principals actuacions.
- En política exterior, és de preveure una reconexió amb els organismes multilaterals de cooperació i un acostament a Europa, mentre que la disputa amb la Xina continuarà.

El candidat demòcrata, Joe Biden, es va imposar al republicà, Donald Trump, en les passades eleccions presidencials nord-americanes. Així mateix, sembla que el Congrés continuarà dividit, amb la Cambra de Representants en mans demòcrates i el Senat en mans republicanes.¹ En aquest entorn polític i amb la crisi de la COVID-19 molt present, què podem esperar de la política interna i exterior nord-americana el 2021?

Política domèstica: paquet fiscal, infraestructures verdes, pujada d'impostos?

Amb una economia encara greument afectada per la crisi econòmica derivada de la pandèmia, la política domèstica centrarà l'atenció el 2021. Un dels elements més destacats serà el nou paquet fiscal en la lluita contra la COVID-19. Amb l'evolució actual de les negociacions, s'espera que s'aprovi en les properes setmanes, amb una dimensió que es podria situar al voltant dels 1,2 bilions de dòlars (el ~6% del PIB). Es tracta d'un paquet substancial, la contribució del qual al creixement del PIB estímem que es podria situar entre el 3,0% i el 4,0% el 2021² i en què destaquen mesu-

res com la renovació de l'ampliació en la cobertura per atur, noves ajudes a les empreses (per exemple, nous préstecs sota el paraigua del programa de protecció de pagament de salaris) i ajudes directes als Estats.

En segon lloc, fa anys que tant demòcrates com republicans parlen de la necessitat d'invertir en infraestructures, però no han aconseguit avançar de forma rellevant en aquest àmbit. Tot i que un Congrés dividit podria continuar dificultant l'avanç, el context actual de pandèmia és una bona oportunitat per impulsar, si més no, parts del pla d'infraestructures del president electe, en especial en el vessant d'agenda climàtica i d'inversió verda, ja que serviria per revitalitzar regions on la crisi ha tingut importants repercussions sobre el teixit productiu.

Un exemple el trobem als Estats altament vinculats al petroli i al gas. En els últims mesos, la indústria del petroli i del gas ha perdut més de 100.000 llocs de treball (el 15% del total d'empleats que ostentava al començament de l'any) i manté taxes d'atur per damunt de la mitjana del país (al voltant del 14%, en relació amb el 6,9% nacional, a

Polítiques sota Biden

Joe Biden
President electe
dels EUA

Senat:
Probablement majoria republicana
(però no definitiu)

Cambra de Representants:
Majoria demòcrata

Política domèstica

- ▶ Nou estímul fiscal (aproximadament 1,2 bilions de dòlars).
- ▶ Pla d'infraestructures i inversió en tecnologia verda.
- ▶ Pujada d'impostos (societats, guanys de capital...)?

Política exterior

- ▶ Reconexió amb organismes multilaterals (OMS, Acord de París sobre el canvi climàtic...).
- ▶ Acostament als aliats europeus.
- ▶ Continuitat en el *decoupling* amb la Xina (tot i que menys bel·ligerant).

Font: CaixaBank Research.

1. El resultat final del Senat encara no està decidit. Geòrgia ha d'assignar dos senadors (es decidiran en una segona volta electoral el 5 de gener), i això marcarà el futur del Senat.

2. Prenem un multiplicador fiscal de 0,58, estimat pel Congressional Budget Office en referència a aquest efecte del CARES Act (paquet fiscal aprovat al final de març del 2020 en la lluita contra la COVID-19).

l'octubre). A més a més, la recuperació de l'ocupació al sector es veu llastada per la perspectiva d'uns preus del petroli moderats (davant una demanda global castigada per la pandèmia). Així, doncs, la reactivació d'aquestes regions es podria accelerar si es beneficiessin d'un pla de desenvolupament d'infraestructures alternatives.³

Finalment, al seu programa electoral, Biden proposava una pujada d'impostos per revertir una part de la forta retallada promoguda per l'Administració Trump al final del 2017.⁴ No obstant això, a curt termini, no sembla gaire probable que el futur president aconsegueixi prou suport al Congrés.

Política exterior: algunes coses canviaran, però no la posició amb la Xina

Amb Biden a la Casa Blanca, els EUA buscaran una reconexió amb múltiples organismes multilaterals després de les desavinences i de les sortides viscudes durant l'Administració Trump. De fet, Biden ha promès que demanarà la reincorporació dels EUA a l'Acord del Clima de París el primer dia de mandat, i segurament no trigarem a veure com els EUA tornen a formar part de l'Organització Mundial de la Salut, de la qual es va retirar fa pocs mesos. Així i tot, una de les grans incògnites que haurà de resoldre la presidència de Biden és fins a quin punt l'era Trump ha marcat un abans i un després en la capacitat dels EUA de liderar propostes en l'àmbit de la cooperació multilateral.

Amb la victòria de Biden també es parla d'un acostament a Europa. Al capdavant, les aliances forjades entre les dues regions al costat d'altres països asiàtics han donat lloc a l'«ordre liberal internacional», que ha protegit els interessos i els valors comuns durant dècades. En aquesta ocasió, el més que probable acostament transatlàntic tindrà molt a veure amb la necessitat nord-americana de buscar aliats en la lluita contra l'emergència de la Xina, en especial en l'àmbit tecnològic.⁵ No obstant això, malgrat que les relacions comercials i d'inversió entre els EUA i la UE continuen sent les més intenses a nivell mundial,⁶ Europa es pot trobar amb condicionants rellevants, ja que el Vell Continent s'enfronta a la pròxima revolució industrial sense grans campions tecnològics i amb una dependència important de la tecnologia xinesa.

El procés de desacoblament (o *decoupling*) entre els EUA i la Xina serà un front de continuïtat amb la legislatura de Biden. El lema *Buy American* proclamat durant la campanya

demòcrata a la presidència n'és una mostra. Així i tot, la manera d'enfocar la rivalitat amb la Xina serà probablement diferent sota el mandat de Biden. Per exemple, és més probable que la nova Administració busqui l'ús d'aliances estratègiques per forçar canvis a la Xina. Així mateix, pot ser que Biden intenti obrir noves vies diplomàtiques amb el gegant asiàtic en la lluita contra amenaces clarament globals, com el canvi climàtic.

En definitiva, el 2021, les polítiques nord-americanes se centraran en les necessitats domèstiques, en un moment en què la crisi de la COVID-19 afecta greument l'economia (és a dir, paquet fiscal i despesa en infraestructures). Pel que fa a la política exterior, és de preveure una reconexió amb els organismes multilaterals de cooperació i un acostament a Europa, mentre que la disputa amb la Xina continuarà (però sense cap dubte amb un enfocament més diplomàtic).

Clàudia Canals

3. A més a més, els Estats amb una vinculació elevada amb el sector del petroli i amb la mineria solen tenir senadors republicans.

4. Amb la Tax and Jobs Act 2017.

5. Vegeu el Focus «[El conflicte tecnològic entre els EUA i la Xina: una primera visió](#)», a l'IM11/2020.

6. La UE continua sent el principal soci comercial per als EUA (fins i tot sense el Regne Unit) i també és la regió amb qui manté majors relacions d'inversió estrangera directa.